ZASTAVIT KÁZÁNÍ

Původ materiálu
David Nečil, upraveno Drahomírou Duškovou Havlíčkovou, Lenkou Ridzoňovou (2012)
Pořadí v lekci
7

1. **MOTIVAČNÍ UVEDENÍ DO PŘÍBĚHU**

a) pro mladší školní věk:

Znáte pohádku „Nesmrtelná teta“? – Je o závisti, která vynakládá veškeré úsilí, aby se dobré věci nedařily a neštítí se žádných prostředků (pomluv, nespravedlivých útoků, násilí...), aby dosáhla svého. A jen láska a odpuštění ji může přemoci.

b) pro střední a starší školní věk:

Za co se člověk může dostat před soud? Slyšeli jste o někom, kdo byl nespravedlivě odsouzen k trestu za to, co kázal, za to, jaké postoje zastával, za to, že se angažoval jako křesťan?

c) pro Teofila:

Můžete Teofilovi vložit do úst otázku, že slyšel o pronásledování křesťanů na některých místech a jestli by tedy nebylo lepší, aby se evangelium předávalo tajně a ne veřejně (ekklésia).. . A na to mu Lukáš odpoví, že to není nic nového, že církev byla pronásledovaná už od svého počátku. A jen díky tomu, že první křesťané nevzdali veřejné zvěstování evangelia, je tady církev dodnes. A vypráví Teofilovi příběh o svědecké svobodě apoštolů a o jejich zatčení a potrestání, které však to svobodné zvěstování nezastavilo...

2. POZNÁMKY K TEXTU A JEHO KATECHETICKÉ VYUŽITÍ

– **konflikt Petra a Jana s veleradou** začíná už ve 3. kap. Skutků (resp. ve 4.) po uzdravení chromého. Od této chvíle působí v chrámě moc „jména Ježíšova“ – moc uzdravující, moc mesiášské blízkosti. Velerada, složená převážně ze saduceů, se chová mocensky – zakazuje apoštolům kázat, z pozice mocných je chce umlčet. Tuto perspektivu nesmíme ztratit ze zřetele, mj. proto, abychom rozuměli ostrosti apoštolských výtek (4,8nn; 5,30). Petr je

nevyslovuje jako „hlava církve“, nýbrž jako bezmocný a nezaštítěný svědek tváří v tvář nábožensko-mocenské instituci, která chce diktovat, „co je pravda“.

– **saduceové** – v době, kdy Lukáš sepisoval knihu Skutků, tento proud židovství už zanikl. Byl úzce vázán na chrám. Ze saducejských rodů pocházeli velekněží. Oproti hnutí farizeů se soustředili na Zákon a odmítali jeho vykladačskou tradici. Bylo jim cizí i mesiášské očekávání a zvěst o vzkříšení z mrtvých. Netěšili se přílišné popularitě, protože svoje náboženské postavení opírali o politickou podporu římských okupantů. Nezanechali ani žádnou písemnou tradici.

– **vysvobození z vězení** – anděl Páně (5,19) svým činem dosvědčuje Kristovu solidární a vysvobozující blízkost. Je však potřeba ve výkladu zdůraznit, kam toto vysvobození vede: anděl posílá apoštoly kázat na to nejrizikovější a nejkonfliktnější místo – do chrámu, kde jsou znovu zatčeni. (Jak si zde nevzpomenout na Eliáše, proroka Božího, který se po zápasu na Karmelu skrývá před zlobou Jezábel a kterého Hospodin – v nové síle – posílá zpět oznamovat jeho slovo.) Mezi odpůrci evangelia, kteří mají k dispozici mocenské nástroje (stráže, vězení) vyvolává tento andělský zásah zmatek.

– **svoboda a odvaha apoštolů** – po prvním zatčení, výstraze a zákazu kázat se schází celé společenství církve – a prosí o *parrésii* (Sk 4,29), o svobodu zvěstovat evangelium s vnitřní svědeckou svobodou děj se co děj. Tuto svobodu dostali – svobodu být znovu a znovu uvězněni a pronásledováni pro zvěst pravdy – a snášet takovou perzekuci s radostí (5,41). *Parrésia* – tedy svědecká svoboda a odhodlanost působit veřejně – je v příběhu Skutků klíčovým pojmem. Neznamená to pouze odvahu. Odvážný může být kdejaký fanatik. Kristův svědek je obdařen svobodou, s níž zápasí o dosvědčení pravdy.

–**výslech** – první otázka vyslýchajícího velekněze zároveň konstatuje (alespoň pro čtenáře Skutků), že apoštolé plní Kristovo poslání: *„Hle, naplnili jste Jeruzalém vaším učením“* (srov. Sk 1,8). Zároveň je z velekněžovy otázky zřejmé, že apoštolé tomuto úkolu dostáli navzdory zákazu velerady.

– **Petrova odpověď** – Petr se vyznavačsky přiznává k Bohu Abrahamovu, Izákovu a Jákobovu (v. 30). Tento Bůh se přiznal k Ježíši, jehož se velerada rozhodla zbavit. Z Petrovy odpovědi je zřejmé, že se křesťané, svědkové o Ježíši Kristu, považují za legitimní dědice lidu Staré smlouvy, ne-li za přímou součást jeho tradice. „Lukáš vidí Izrael ve dvojím světle: zdůrazňuje vazbu na Izrael, jakožto kořen církve, ale chce jeho roli nově interpretovat. Izrael je Boží lid, jehož roli musela převzít a dovršit církev … Lukáš správně předpokládal, že jen někteří židé v Jeruzalémě byli zodpovědní za Ježíšovu smrt. Podle Lk 19,48; 20,19; 21,38; 22,22 stál lid na Ježíšově straně. Až ve 23,18 se solidarizuje se svými vůdci a požaduje, aby byl ukřižován. Podle Sk 3,17 to učinili z nevědomosti. Proto jim následné vyvýšení Ježíšovo otevírá možnost obrácení (Sk 5,31). Izrael tedy není zavrhován, i když jeho představitelé pronásledují

apoštoly.“(P. Pokorný: Vznešený Teofile, Mlýn 1998). Proto Petrova odpověď nechce vzbudit nenávist k (ani u čtenářů Skutků), ale víru – otevřít srdce představitelů Božího lidu pro Kristovo dílo – a víru křesťanů, lidu Kristova, naopak hlouběji připoutat k tradici Zákona a Proroků. Takto zakotven vyznává Petr Boha Abrahamova, Izákova a Jákobova a Otce Ježíše Krista jako jedinou autoritu, které je třeba se držet i v konfliktech s mocnými tohoto světa a s jakýmikoli majetníky pravdy a náboženství.

– **Boha je třeba poslouchat, ne lidi** – tato výpověď vyrůstá ze základních vyznavačských postojů Izraele. Ten, kdo je obdařen svědeckou a vyznavačskou svobodou, rozpozná, kdy mocní a instituce překračují své meze, a dokáže nahlas, veřejně a jednoznačně vyslovit, že nad viditelnými lidmi v moci postavenými je tu autorita, která jediná je hodna poslušnosti totální (srv. např. Da 3,18). Nutnost, nezbytnost respektu k Bohu souvisí s následováním Mesiáše, který mj. i na adresu učedníků pověděl, že je nutno, aby trpěl a zemřel (Lk 9,22). Stejně tak je nutno, aby jeho svědkové odepřeli takovou poslušnost vrchnosti, která zvěstování jeho příběhu hodlá umlčet. Křesťané jako dědici prorockých a apoštolských postojů by měli umět s moudrostí a odvahou (parrésií) rozpoznat, kde jsou tyto svobody ohroženy, a zápasit o ně – pro všechny a zástupně za všechny.

– **Gamaliel** – podle Mišny (což je soubor ústně předávaných výroků rabínů) – je Gamaliel nazýván také Raban (srov. rabuni, rabi) a patřil k žákům Hilelovým (jeden z nejslavnějších farizeů). K žákům Gamalielovým se hlásí také apoštol Pavel (Sk 22,3). Farizeové patřili v době Ježíšově k nejvlivnější skupině v židovské pospolitosti. Jejich vliv byl posílen sítí synagog i mimo hranice Palestiny. Mezi farizeji a saduceji vládlo sociální i náboženské napětí.

3. FORMULACE TÉMATU

Evangelium, že Ježíš je Mesiáš, se šíří – nemocní jsou uzdravováni, přibývá těch, kdo uvěřili, že Ježíš je Pán. Saduceové jsou plni závisti, chtějí zvěstování „slova života“ zastavit. Ale Pán Bůh se nedá zastavit, jeho moc je veliká. Anděl vysvobodí zatčené apoštoly z vězení a „jede se dál“ – zase se káže evangelium a šíří víra v Ježíše. I dnes. Někdy to něco stojí, třeba pár ran bičem nebo posměch nebo čas, ale vyplatí se to – poslouchat Pána Boha a ne lidi. Přináší to radostnou mysl.

4. VYKLADAČSKÁ A KATECHETICKÁ ÚSKALÍ

– bylo by chybou mluvit obecně o nenávisti mezi ranou církví a židovstvem, nebo dokonce mezi křesťany a Židy. Nejen že z velké části byli křesťany Židé, ale křesťané byli respektováni i

ze strany reprezentantů starozákonní víry. Gamaliel je toho také dokladem. „Vlastně by Židé měli chápat církev jako Gamaliel, míní Lukáš: Jde o (novou) věc, která může pocházet od Boha (5,33-39). Podle Lukáše je církev prostřednicí mezi Izraelem a ostatním lidstvem. Jako mesiášský lid je dědičkou Izraele a zároveň zárodkem nového lidstva. … Etiku vztahů k Židům opírá Lukáš o přikázání lásky (L 10,27), které odráží milosrdenství nebeského Otce (L 6,36). Ve Skutcích apoštolských je protikřesťanský postoj Židů trvalým tématem (5,33; 7,54n; 13,45,50…). Proto byl Lukáš často viněn z antisemitismu. Ve skutečnosti jsou Židé podle Lukáše rozděleni: jedni se stali křesťany a naplnilo se na nich poslání Izraele, druzí dosud setrvávají ve své zatvrzelosti. Ve Skutcích však Lukáš nehovoří zásadně proti Židům, ale vyrovnává se s tím, že čas Izraele jako Božího lidu je uzavřen.“ (P.Pokorný: Vznešený Teofile, s. 43-47).

– **zázračné vysvobození** – tím si nemusíme příliš lámat hlavu, ani se to snažit dětem nějak „přirozeně“ vysvětlit. Když to Lukáš psal, chtěl křesťany povzbudit, že Ježíš zachraňuje i v lidsky beznadějné, složité a těžké situaci. Zdůrazněte dětem, že anděl vysvobozuje apoštoly ne proto, aby někam utekli a ukryli se a aby si už víc nepálili prsty, ale aby je osvobodil k novému svědectví. A oni to tak pochopí – a jdou do chrámu s vědomím rizika, že budou zase zatčeni.

– **radost zbičovaných apoštolů** – není projevem fanatismu (který si často masochisticky libuje v utrpení), ale je projevem důvěry těch, kdo věrně žijí z Kristových zaslíbení a rozumějí tomu, že cesta následování je cestou kříže v rozmanitých podobách. Ani uprostřed utrpení a bezmoci víra nepropadá beznaději a neztrácí se jí radost (což neznamená výskání a juchání, nýbrž spíš pokojné spolehnutí na Toho, jehož je potřeba víc poslouchat než lidi…)

– nezakončete vyprávění konstatováním, že to vlastně všecko dobře dopadlo, protože apoštolové nebudou popraveni, že budou „jen“ zbičováni. To však sám o sobě byl velmi krutý trest. Jakuba, Petra, Jana a ostatní to bolelo stejně, jako kdyby někdo seřezal koženými důtkami nás. Nebyli to žádní super hrdinové. A strach měli také. Děti by si neměly myslet, že vydávat svědectví o Ježíši Kristu mohou jen zvlášť odvážní jedinci, ale měly by být posíleny ve spolehnutí, že věrnost Pánu Ježíši Kristu (apoštolům v příběhu dosvědčená tím, že je znovu poslal kázat) dává sílu přemoci obavy o „vlastní kůži”. – Apoštolové odcházeli a neříkali si: „už nikdy více“; naopak, byli rádi, že mohli svou víru osvědčit a že vydrželi.

5. OSNOVY VYPRÁVĚNÍ

a) pro **mladší** školní věk:

Využijete-li navrženou motivaci, můžete navázat vyprávěním, že nepřátelé Ježíšových učedníků záviděli apoštolům, že je lidé chválí a ctí za to, jak mocné činy konají v Kristově

jménu. A rozhodli se násilím zabránit, aby se zvěst o Kristu a víra v něho dál šířila...

I. Motivace

II. Nepřátelé závidí učedníkům, že zvěst o Kristu má úspěch. Zatýkají je a vsazují do vězení.

III. To anděl dvéře odmyká... a posílá apoštoly kázat

IV. Prázdné vězení vyvolává zmatek a pátrání po apoštolech.

V. Velekněz vyslýchá, apoštolové vyznávají svou víru v Krista

VI. Nepřátelé se vztekají, moudrý Gamaliel je uklidňuje a radí propustit apoštoly

VII. Apoštolové jsou spráskáni a s pohrůžkou propuštěni, ale ani to jim nezabrání, aby dál zvěstovali, že Kristus nás osvobozuje

b) pro **střední a starší** školní věk:

S využitím této motivace se můžete dětem zmínit, že od samého počátku se církev potýkala s pronásledováním (nejprve od představitelů židovského náboženství, později od římské vládnoucí moci); můžete se jim také zmínit o nespravedlivě uvězněných osobnostech, např. o M. J. Husovi, M. Lutherovi, J. Augustovi, M. Horákové, o komunistickém pronásledování křesťanů v době poměrně nedávné...

I. Motivace

II. Už první křesťané, apoštolové, jsou vystaveni pronásledováni kvůli zvěsti o Kristu a mocným činům, které konají v jeho jménu

III. Nepřátelé apoštoly zatýkají a věznÍ, aby je umlčeli, Bůh posílá anděla a vysvobozuje je k dalšímu svědeckému působení

IV. „Kam se poděli?“ ptají se zmatení pronásledovatelé. – „Jsou v chrámě a učí lid,“ zní odpověď

V. Výslech před radou není důvodem k ustrašenosti, ale příležitostí k vyznání, že „Boha je třeba poslouchat, ne lidi“...

VI. ... a k vyznání, že Kristus je od Boha poslán k záchraně a odpuštění i Židům

VII. Vzteklí mocní mluví o zabití, moudrý Gamaliel radí vyčkat, jestli se Kristus prosadí

VIII. Snášení utrpení s radostí není fanatismus, ale projev lásky ke Kristu, který také trpěl za nás

6. METODICKÉ POKYNY K PRACOVNÍMU LISTU ZDEŇKA ŠORMA

Otázka na obrázku předpokládá, že děti už příběh znají. Pracovat s ním tedy budou až po vašem vyprávění. Je ovšem také možné zadat jim zpracování obrázku před vyprávěním s tím, aby se pokusily odhadnout, jak by mohli propuštění učedníci jednat. Příběh jim potom můžete vyprávět jako „správné řešení“. Rozdíly mezi odhady dětí a svědectvím Skutků pro vás mohou být dobrou příležitostí k rozhovoru a k přemýšlení, jak se liší naše a boží přístupy

POMŮCKY:

pro **starší** děti:

– bible – Zkuste na začátek přečíst s dětmi celý dnešní oddíl „dramaticky“, s rozdělením rolí: vypravěč, anděl, strážce, nějaký člověk, velekněz, Petr, Gamaliel. Sledujte, jakými hlasy děti své „role“ čtou a pak si s nimi o tom povídejte: jakým tónem asi mluvil velekněz a proč, jakým Petr a jakým Gamaliel ...

pro **mladší** děti:

– Karafiátovi „Broučci“. Vyhledejte a přečtěte Broučkovu ranní modlitbičku a povídejte si o tom, co to znamená „dej, ať se tě bojíme; bojíme a posloucháme“. Možná bude děti zajímat, proč tam je slovo „bojíme“. Vysvětlete jim, že v Bibli se také často opakuje, že se máme Pána Boha bát. Ale neznamená to ustrašenost, nejistotu, stálé obavy a hrůzu z Pána Boha, nýbrž spíš respekt, úctu, poslušnost. Jde o to, abychom brali Pána Boha vážně. A když nám něco říká (v Bibli máme jeho slovo), abychom to nebrali na lehkou váhu.

7. LITURGICKÝ RÁMEC

Vstupní verš:

Ž 33,11 – Záměry Hospodinovy platí věčně, úmysly jeho srdce po všechna pokolení

Písně: viz odkaz na píseň

8. VYPRÁVĚNÍ A NÁPADY PRO PŘEDŠKOLNÍ VĚK

Rozhovor:

Co všechno se děje v kostele? děti zkusí vyjmenovat...

ale vždycky to tak (u nás) nebylo, některé věci se v kostele nesměly nebo se aspoň hodně hlídaly; v některých zemích je doteď křesťanství (kostely, bohoslužby, vyučování náboženství...) zakázané

Jak to bylo v začátcích církve (vrátit se k tomu, co jsme probírali v předchozích nedělích)...

Motivační rozhovor:

Máte někdy strach? Z čeho?

A co když vám někdo bude bránit udělat něco dobrého? Třeba chcete pomoci kamarádovi, ale někdo, kdo ho nemá rád, bude hrozit, že vás zbije...

Vyprávění:

Tenkrát je propustili. Byli stateční, řekli, že se sluší poslouchat Boha a ne lidi.

A asi tušili, že to nebyl poslední střet. Pořád je hodně lidí proti nim. Saduceové, kteří vládnou chrámu, jim závidí, možná se bojí o svou moc.

Jak asi žije ten první sbor?

Jsou hodně spolu, modlí se, poslouchají vyprávění apoštolů o Ježíšovi. Společně jedí, podporují ty, kteří jsou chudí, lidé přinášejí peníze a dary, vzpomeneme si na Ananiáše a Safiru, kteří taky chtěli být oceněni, že dali všechno, co měli...

A přicházejí lidé nemocní, chromí jsou přinášeni na nosítkách, lidem stačí, aby na ně jen padl Petrův stín, když bude procházet kolem.

Scházejí se v sloupoví chrámu. Apoštolé a jejich sbor, ti, kdo je chtějí slyšet, kdo se chtějí modlit, kdo věří, že Pán Ježíš byl vzkříšený.

Ale všichni nejsou nadšení posluchači, všichni nevěří v Ježíše. Veleknězi a saduceům se nelíbí, že se apoštolům daří, lidi je poslouchají. Zase dávají apoštoly do vězení.

(Kdy si může člověk připadat jako ve vězení? tady můžeme s dětmi mluvit o strachu, čeho a kde se bojí, třeba k tomu mít krabici s víkem, zavřít do ní nějakou postavičku nebo panenku, držet krabici zavřenou... jaké to je být tam, někde zavřený...)

Tentokrát zasáhne anděl Páně. Pán Bůh otevře dveře vězení.

Jako pomáhá nám doteď, když je nám těžko jako ve vězení.

Anděl je pošle zpátky do chrámu. Zvěstujte zase slova života. Jsou vysvobozeni k práci, posláni zpátky do nebezpečí.

K prázdnému vězení přijdou stráže, nechápou, co se stalo.

Dovědí se, že apoštolé jsou v chrámě a zase učí, zvěstují - to musí být ale zvěst, že se pro ni nechávají pořád zavírat a nebojí se...

Je potřeba je umlčet!

Ale velerada slyší zase to samé. Boha je potřeba poslouchat, ne lidi!

Co tyhle lidi umlčí?!

Už jedině smrt. Dáme je zabít.

Ale ozve se Gamaliel. Nechte to být. Vždyť pamatujete, Theudas, tvrdil, že je vyvolený, 400 lidí bylo kolem něj, když byl zabit, na všechno se zapomnělo... podobně Judas Galilejský, bylo kolem něj spousta lidí, po jeho smrti byli ti lidé rozehnáni, na všechno se zapomnělo... Nechte to být. Vždyť - jestli je to jen lidské, stejně to skončí. A jestli je to od Boha - tak nemáme šanci.

Tak je zase jen zbičovali a propustili.

A oni? Dokonce měli radost, že mohou pro dobrou věc i trpět. Kvůli Pánu Ježíši.

Modlitba: Pane Bože, prosíme, abychom se nebáli říkat pravdu. Amen.

Hra: **Všechno lítá...**

(připravit si otázky k dnešnímu i předchozím příběhům, když se řekne věta pravdivá, děti zvednou ruce, při nepravdivé je nechají na stole)

- Gamaliel je nechal popravit

- z vězení je propustil Herodes

- z vězení šli zpátky do chrámu a zvěstovali

- Petr uzdravil hodně lidí

- je potřeba poslouchat lidi, ne Pána Boha

- Ananiáš byl otec Safiry

- první křesťané byli v Jeruzalémě

- chromého člověka uzdravili Petr a Jan kouzelnou hůlkou

- apoštolové léčili lidi svatými čaji

9. VYPRÁVĚNÍ A NÁPADY PRO STŘEDNÍ ŠKOLNÍ VĚK

I. NEPŘÁTELÉ ZÁVIDÍ UČEDNÍKŮM

Víte něco o době, kdy člověk mohl být šikanován za to, že je věřící? Co riskuje člověk dnes, když se přizná ke Kristu?

K apoštolům se přidávalo čím dál více lidí. Ani zatčení a výhrůžky nezabránily apoštolům, aby dál mluvili o Kristu, o jeho lásce, o jeho smrti pro nás a o jeho vzkříšení. Udála se s nimi veliká změna. Ještě to nebylo tak dávno, kdy Petr Ježíše zapřel, ještě to nebylo tak dávno, kdy učedníci o Velikonocích seděli za zavřenými dveřmi a báli se. Teď každý den chodili do chrámu a kázali o vzkříšení a o nové naději.

Jenže úspěch často vyvolává závist. Saduceové, kteří vládli chrámu a měli velkou moc, začali na apoštoly žárlit. Záviděli jim a nejspíš se také báli o svou moc. A tak znovu dali apoštoly zatknout a vsadit do vězení. Nebylo to poprvé. Vždyť už minule vyhrožovali apoštolům pronásledováním, když nenechají těch řečí o Mesiáši.

II. TO ANDĚL DVEŘE ODMYKÁ

Na co člověk myslí, když je nespravedlivě potrestán? Na co asi mysleli apoštolové? Dá se pravda umlčet?

A tak apoštolové seděli znovu za mřížemi. Už nejen Petr s Janem, ale všech dvanáct. Nepřátelé si mnuli ruce, že je konečně umlčeli a teď už bude pokoj. A apoštolové? Co se člověku honí hlavou ve vězení? Možná mysleli na své blízké. Možná na své bratry a sestry ze sboru. Možná se modlili, aby je Bůh vysvobodil. A možná se modlili i za své nepřátele, tak jak je to učil Ježíš.

Najednou se otevřely dveře, vězni se probudili a koukali, jaká to jde návštěva. Že by přivedli nového vězně? Ve dveřích však stál Boží posel, který jenom sykl: „Pojďte honem ven.“ Apoštolové se nenechali dvakrát pobízet. Rychle proklouzli otevřenými dveřmi a byli venku. Byla to však zvláštní záchrana. Anděl jim řekl: „Jděte zítra znovu do chrámu a zvěstujte lidem slova, která dávají život – evangelium.“

Znova? Vždyť nás zase zatknou! To bude hotová provokace. Nebylo by lepší se někde schovat? Jenže pamatujete, co říkal Ježíš? Kdo ztratí svůj život pro mne, ten ho nalezne. A kdo si myslí, že ho zachrání sám, ten ho ztratí. Možná bychom se mohli schovat, ale k čemu by byl náš život, kdybychom nemohli ostatním dávat radost z evangelia?

III. PRÁZDNÉ VĚZENÍ – KDE JSOU APOŠTOLOVÉ

Jak to vypadá u vás doma, když ztratíte něco důležitého (peněženku, mobil, klíče) a celá rodina to hledá?

To byl ráno ve vězení šrumec! Velerada důležitě zasedla k soudu a poslala stráže, aby přivedly vězně. Jenže když velitel důležitě odemkl a otevřel dveře cely, vytřeštil oči. „Kde jsou vězni?“ Stráže vběhly dovnitř a začali prohrabávat slámu, na které vězni spali. Velitel lomcoval zamřížovaným oknem, ale to drželo pevně. V zoufalství se podíval i do hliněného džbánku, ale našel tam jen utopenou myš. Stráže se rozběhly na všechny strany. Všude po chodbách pobíhali vojáci a hledali uprchlíky. Zmatek k pohledání. Velitel si rval vousy a bědoval: „Ti už budou dávno někde v galilejských horách. A mě zavřou.“ Sedl na schody vězení a bylo mu do breku. Jak to jen vysvětlím těm nahoře?

Velerada byla bezradná. Tu přišel nějaký muž a řekl: „Vždyť ti vaši ‚uprchlí‘ vězňové jsou v chrámu a veřejně tam lidem vykládají o tom novém Mesiáši.“

IV. VÝSLECH U VELEKNĚZE, VYZNÁNÍ APOŠTOLŮ

Velitel honem svolal nejbližší jednotku vojáků a vydali se do chrámu pro apoštoly. Byl zmatený. Když už se dostali z vězení, jak to, že neutekli? Proč se alespoň neschovali? Co to je za blázny? Co je vede k tomu, aby takhle riskovali?

Kolem apoštolů bylo shromážděno množství lidí. Stráže je obstoupily a pobídly k odchodu. Ale opatrně a bez násilí, ani pouta jim nenasadili. A apoštolové šli. Sami, dobrovolně. Velitel znovu jen kroutil hlavou.

Apoštolové byli postaveni před radu a velekněz na ně uhodil: „Důrazně jsme vám zakázali učit o tom člověku, a vy jste tím svým učením naplnili celý Jeruzalém. A na nás byste chtěli svalit odpovědnost za jeho krev?“ I ve svém vzteku si dával pozor, aby nevyslovil jméno Ježíš. Tak ho nenáviděl!

Petr odpověděl mírně, ale důrazně: „Boha je třeba poslouchat, ne lidi. A my posloucháme Boha našich otců, který vzkřísil Ježíše. Toho, kterého vy jste pověsili na kříž a zabili. Bůh ho vyvýšil jako vůdce a spasitele a dal mu místo po své pravici. On přinesl Izraeli pokání a odpuštění hříchů. My o tom všem svědčíme a s námi Duch svatý, kterého Bůh dal těm, kdo ho poslouchají.“

V síni nastal poprask. Ozýval se pískot, dupání a výkřiky: „Smrt, smrt! Na kříž s nimi za tím jejich mistrem! Rouhači!“

V. MOUDRÝ GAMALIEL

Tu najednou vstal malý prošedivělý muž a hluk ustal. „To je Gamaliel,“ šeptali si učedníci. „Ten moudrý farizeus a učitel zákona, kterého si všichni váží.“ Gamaliel počkal, až se utiší i poslední reptal, a ukázal rukou ke dveřím: „Vyveďte je ven!“ poručil strážím. Apoštolové byli odvedeni a všichni ostatní napjatě čekali, co Gamaliel řekne.

„Dobře si rozmyslete, Izraelci, co s těmi lidmi chcete udělat,“ promluvil Gamaliel. „Tohle už jsme přece zažili. Nedávno Theudas, který tvrdil že je vyvolený, a po něm Judas Galilejský – povstalci, kteří za sebou strhli mnoho lidí, a co po nich zbylo? Tohle!“ Gamaliel luskl prsty. „Byli do jednoho rozprášeni a pobiti. Možná si teď myslíte, že máte pravdu. Ale co když Pravda přichází odjinud? Proto vám teď radím: Nechte tyto lidi a propusťte je. Pokud je to jen výmysl a lidské dílo – rozpadne se to samo. A pokud ne? Nechcete přece bojovat proti Bohu!“ Gamaliel si opět sedl a rozhostilo se ticho. Jeho slova na ostatní zapůsobila.

VI. APOŠTOLOVÉ ZBIČOVÁNI, ALE ANI TO JIM NEZABRÁNÍ ZVĚSTOVAT

Když se apoštolové vrátili do zasedací místnosti, viděli, že nenávistný hluk ustal; členové rady si je jenom zamračeně prohlíželi. Nejeden sklopil zahanbeně oči. Apoštolové čekali na soudní verdikt, jestli je odsoudí do vězení, nebo snad...

„Čtyřicet ran bičem!“ zazněl velekněžův hlas. „A jestli vás ještě jednou nachytáme, jak mluvíte ve jménu toho Ježíše tak, ... tak uvidíte.“ Stráže apoštoly přivázaly a brzy po zádech učedníků z rozervané kůže začala stékat krev. „Tak jako Ježíš u Piláta,“ zavolal Petr se zaťatým zuby na ostatní. Když bičování skončilo, odvázali je a vyhodili na ulici. „Pamatujte si to pro příště!“ křičeli ještě za zubožených apoštoly.

Ale když druhý den přišli lidé do chrámu, viděli opět mezi sloupy na chrámovém nádvoří Petra, Jana i ostatní apoštoly, jak hlásají evangelium, že Ježíš je Mesiáš.

Bože, za svědectví o tobě nám dnes nehrozí ani šikana ani vězení. Přesto se někdy za tvé evangelium stydíme. Bojíme se posměchu a ostudy. Dej nám víc odvahy. Myslíme na země, kde mohou být lidé i dnes zabiti, když přiznají, že jsou křesťané. Dej, aby jejich pronásledovatelé poznali, že ty jsi Mesiáš. Amen.

HRA: Zastavte kázání

Skupina dětí se rozdělí na 3 skupiny – apoštolové (kazatelé), saduceové (překazitelé) a posluchači/neposluchači. Apoštolové mají za úkol kázat, zvěstovat, zvát lidi – třeba do kostela, na nedělku, na biblickou atd. Saduceové se snaží všemožnými (férovými) způsoby jejich kázání překazit, zastavit. Posluchači se buď dávají na stranu apoštolů nebo saduceů – to záleží na nich.

10. NÁMĚTY K ROZHOVORU

● Co nám dává odvahu snášet nepříjemné věci, ústrky, nespravedlnost, tresty...?

● Co je to závist? K čemu vede? Záviděli jste někdy někomu – že se mu daří, že mu něco jde?

● Jaký je rozdíl mezi fanatismem a vyznáváním víry po vzoru biblických svědků? (To první možná souvisí víc s prosazením sebe a své pravdy, to druhé asi víc souvisí s láskou, se spolehnutím na Kristovu lásku.)

● Znáte písničku „To anděl kámen odvalí“ (S 332)? Napadá vás nějaká souvislost s dnešním příběhem?

● Jaká rizika mohou kvůli víře potkat křesťany v naší svobodné společnosti, kde se kvůli vyznání nezatýká a nezavírá do vězení?

● Víte, že husité, vedení Janem Žižkou, když stáli proti přesile křižácké výpravy, často užívali k posilnění své víry jednu píseň? Oni totiž nebojovali jen proto, aby si zachránili život a aby měli od křižáků pokoj, ale proto, aby mohli žít podle Božího slova a Kristova příkladu, jak mu rozuměli. A ta píseň jim byla v jejich víře i v jejich boji posilou: „Kdož jste Boží bojovníci a zákona jeho, prostež od Boha pomoci a doufejte v něho, že konečně s ním vždycky zvítězíte. Kristus vám za škody stojí, stokrát víc slibuje; pak-li kdo proň život složí, věčný jej míti bude. Blaze každému, kdo na pravdě sejde. Ten Pán velí se nebáti záhubců tělesných, velíť i život složiti pro lásku svých bližních.“ (V EZ ji najdete pod číslem 467)

11. A JEŠTĚ SE OHLÉDNĚTE

Právě jste si prošli připravený materiál. Nyní se pokuste najít vlastní cestu, jak s materiálem pracovat. Představte si svou skupinu dětí; počet dětí; věk; místnost, ve které se scházíte; čas, který pro setkání s dětmi máte; jaké pomůcky či pracovní listy použijete aj. Zformulujte si cíl setkání, ke kterému chcete spolu s dětmi dospět. Poté si promyslete, co z přečteného materiálu použijete a co se vám naopak nehodí. (Vámi vybrané části či body si můžete sepsat v posloupnosti na papír). Tak – jak na to?

Odkaz na pracovní list
07 Zastavit kázání
Odkaz na píseň
Jděte po všem světě (BTS86)
To já, ó Pane můj, půjdu, když mne posíláš
Kdož by chtěl erbován býti (EZ469)
Kdož jste Boží bojovníci a zákona jeho
Moc předivná (EZ697)
Učiň mě, Pane, nástrojem
Dej nám moudrost, odvahu pro dny obav
Kristus je má síla (BTS93)
Radostná (SV300)

Každý den Pán mi sílu dává

Cílová skupina

Školní

Katechetické cykly

Pozvání na cestu - Skutky

Biblický odkaz (kat)

Skutky 5,17–42